

[Date.]

som er gaaet siden 1814, har været en Opbygningstid og har medført en videre Udvikling af dette for vor Ungdom saa vigtige Spørgsmaal. Gennem Aarene, senest ved Lov af 19. Marts 1930 og nugældende Lov af 11. Maj 1935, er der fastsat Regler for, hvilke Fag der kunde optages, og hvilket Vederlag der ydes for Undervisningen.

Deltagelsen i Ungdoms- og Aftenskoler har gennem Aarene været stigende: Statens, Skolefondens og Kommunernes Udgifter derved har ligeledes været stigende. Det har ikke været let at finde nogen Statistik over Deltagelsen længere tilbage end til 1932, og jeg skal derfor indskrænke mig til at anføre, at i Aaret 1932—33 var Ungdoms- og Aftenskolerne besøgt af ca. 80 000 Elever og i 1939—40 af ca. 115 000. I 1932—33 var Statstilskuddet ca. 590 000 Kr., i 1939—40 ca. 675 000 Kr. Naar der ikke er en tilsvarende Forskel paa Statens Udgifter i 1932—33 og i 1939—40, som der er i Stigningen af Elevtallet, ligger det i, at Loven af 1935 medførte en Nedsikring af Timevederlaget fra 2 Kr. 40 Øre til 1 Kr. 95 Øre. Det Timetal, der har været undervist i, er lige saa stort forholdsvis som de øvrige Tal; for 1932—33 er det opgjort til ca. 335 000 og for 1939—40 til ca. 520 000. Den Udvikling, som er sket i de faa Aar, bærer Vidnesbyrd om, at der ligger en dyb Trang i Ungdommen til videregaaende Oplysning, at den danske Lærerstand har taget sig Opgaven paa med Lyst og Interesse, og at det offentlige ligeledes har været med til at lægge Rammene, saa de var passende baade fagmæssigt og økonomisk.

Det Forslag, der oprindeligt blev fremsat i det andet høje Ting, indeholdt dels visse Forbedringer — man kan maaske kalde det en à jour-Føring — med Hensyn til Fagrækken og med Hensyn til Timevederlaget, der var fastsat til 2 Kr. 40 Øre, men ogsaa en Bestemmelse, som kunde volde en Del Vanskeligheder, nemlig at der kunde afkræves Eleverne et Beløb af 25 Øre pr. Undervisningstime. Det kunde, som sagt, volde en Del Vanskelighed, idet det maaske kunde afskære en Del af de daarligst stillede Elever fra at deltage i Aftenskoleundervisningen. Det lykkedes da ogsaa ved Behandlingen i Folketinget at faa dette Forhold ændret til, at Undervisningen skal være vederlagsfri, men at der kan afkræves Eleverne et mindre Indskrivningsgebyr, som, saaledes som den højtærede Minister omtalte i sin Forelæggelsestale, kan være forskelligt for de forskellige Fag, man ønsker at deltage i.

I § 1, Stk. 1, Pkt. 3, var det oprindeligt fastslaaet, at der skulde stilles Lokaler til Raadighed svarende til mindst 1 Lokale for hver paabegyndt 1 000 Indbyggere i Kommunen. Dette er nu ændret til, at der skal stilles et Lokale til Raadighed for hvert godkendt Hold paa 20 Elever. Det er sikkert en rent praktisk Foranstaltning.

§ 1, Stk. 1, Pkt. 4, indeholder en Bestemmelse om, at der skal være sikret enten af den paagældende Kommune eller af en stedlig Kreds et Tilskud af 1 Kr. pr. Undervisningstime, hvilket Tilskud skal anvendes til Lærerløn. Der er her sket den Ændring ved det andet høje Tings Behandling af Lovforslaget, at Kommunen udreder Tilskuddet, hvis Skolekommissionens Flertal anbefaler det, og denne Ændring vil antagelig medføre, at det i de fleste Tilfælde vil blive lettere at fremskaffe dette Tilskud. Det vil ogsaa være rimeligt, at Beløbet anvendes til Lærerløn, idet der ikke altid har været ydet et tilstrækkeligt Vederlag, og derved har det ikke altid været muligt at fremskaffe de bedst kvalificerede Lærere.

Jeg vil her gerne understrege, at det Arbejde, som Folkeskolelærerne, navnlig paa Landet, har udført i Aftenskolerne, fortjener al mulig Anerkendelse. Der er fra deres Side ikke saa meget set paa Timelønnen som paa det Udbytte, Arbejdet kunde medføre for de unge.

Det Spørgsmaal har været fremme, om det ikke vilde være muligt at yde det nævnte Tilskud i Stedet for til Lærerløn til Fremme af den egentlige Undervisning, herunder Husgerning, Haandgerning og Husfid. Ihvorvel dette Syn kan siges at være forstaaeligt og dikteret af Interesse for Aften- og Ungdomsskolen, er det min Opfattelse, at det paa nuværende Tidspunkt vil være vanskeligt at ændre Forslaget paa dette Punkt, der i øvrigt har været indgaaende drøftet i Folketingets Udvalg.

Med Tilsynet med Undervisningen, der hidtil har ligget hos Skolekommissionen, er der sket det, at det nu overtages af et Nævn, enten Ungdomsskolenævnet eller et særligt Aftenskolenævnet, hvilket Nævn fungerer under den tilsynsførende, og denne Ordning maa jeg anse for at være en god Ordning, bedre end den hidtilværende. Det er min Opfattelse, at denne Ordning vil bevirke, at der vil blive betydelig mere Interesse for Aftenskolen. Der bliver en bestemt Kreds, som kan tage sig af de forskellige Spørgsmaal og maaske virke inciterende paa Kredse, som ellers staar Aftenskoletanken ret fjernt.

§ 6 indeholder som før nævnt en Be-